

Pokračuji v letmých zastaveních nad výplatními otisky čs. pošt v období 1946 (kdy byly stroje povoleny na přepážky pošt) až 19921 (kdy zaniklo Československo).

Dnes a příště se věnuji či věnovat budu výplatním strojům země, která by la a je velmi silná v invenci a výrobě tohoto vynálezu usnadňujícího zrychlení a zpřesnění poštovního provozu. V našem poštovním prostoru však neuspěla. Objevily se jen ojedinělé pokusy, které sice vyplácely několik dní či týdnů zásilky na poštách (nikoliv v komerční sféře), ale záhy zanikly .

První pokus s výplatním strojem SATAS byl koncem 60. let (pošta PRAHA 1). O něm dnes.

A dále druhý pokus v 80. letech (1980-1981) na poště PRAHA 5 - FRAMA. O něm v příštím - třetím pokračování. V předstihu jednu malou poznámku. Sběratelská a odborná veřejnost žije v domnění, že FRAMA je výhradně švýcarská firma. Ano, to je pravda, ale..... ale u některých výplatních strojů dochází k výrobě v zahraničí. V tomto případě stroj Frama zkušebně používaný na pražské poště PRAHA 5 byl sice inventován ve Švýcarsku, ale vyroben ve Francii, jak jsem si ověřil u francouzského sběratele Luca Guillarda. Zprvu tato domněnka je potvrzena i americkými sběrateli. Ale, jak jsem řekl, o tom příště.

Dnes se vydáme na poštu PRAHA 1 a přiblížíme si výplatní stroj SATAS (ve Francii je firma známá jako SP), který se objevil na této poště a vytvořil několik raritních celistvostí. Den zahájení byl dle archivů 13. prosinec 1968.

A hned se stal raritou. Byl to první otisk u nás s vyznačením hodiny podání. Stroj byl schopen vydávat lepem opatřený výplatní pásek fialové barvy. Zachovalo se u nás i v cizině několik vzácných celistvostí s tímto páskem, ale i s otiskem opatřeným přímo na zásilku. Tato soustava je poznatelná i identifikačními symboly ve výplatním razítku dole : "V 6".

Ve sbírce mám celistvost s nezatím s nejzazším datem 30. 12. 1968 odeslaným do Švýcarska. Dodávám, že tento otisk vzbudil ve své době v zahraničí značnou pozornost, Uvolněná léta 1968 - 1969 přece jen umožnila uvést do provozu aspoň zkušební stroje a narušil tak monopoly německých výrobců Francotyp a Postalia poté, co pokus ze 40. let rozšířit škálu strojů u nás prostřednictvím strojů Hasler či Universal Postal Frankers výrazně i po úspěšném vyplácení zásilek na poštách, moc nepokročily a nerozšířily, i když obě soustavy na poštách vydržely.

SATAS

13. 12. 1968 - 30. 12: 1968 -

Výjimečně známe i hodinu zahájení provozu - 15 hodin odpoledne.

K úplné spokojenosti sběratelské obce u tohoto stroje a jeho otisků přispěla i sekce otisků výplatních strojů KPHC SČSF (1976 - 1989), která řadu strojů určený do šrotu zachránila a s vedením Poštovního muzea v Praze zabezpečila jejich uložení v Poštovním muzeu ve Vyšším Brodě. Dodnes se můžeme pokochat tímto strojem, který je vystaven ve stále expozici. Tento počín ocenili i zahraniční sběratelé. Fota pořídil autor tohoto příspěvku.

